

Życie i twórczość Ba Jina

24 września 2022

Pierwszą powieść Ba Jin, „Zagłada” napisał w 1927 roku kiedy odbywał studia w Paryżu. Do końca lat czterdziestych na jego twórczość składało się już 20 powieści i ponad 70 krótszych utworów a także liczne eseje i bajki. W latach pięćdziesiątych Ba Jin pisał nadal krótkie opowiadania oraz artykuły do różnych czasopism. Przetłumaczył również na chiński znaczną liczbę dzieł zagranicznych. Jego książki zostały przetłumaczone na francuski, włoski, angielski, esperanto i pa inne języki obce. W 1982 roku Academia Italiana przyznała mu Międzynarodową Nagrodę imienia Dantego. W roku później prezydent Francois Mitterrand udekorował pisarza francuską Legią Honorową.

Ba Jin urodził się w 1904 roku w feudalnej rodzinie zamieszkałej w prowincji Sichuan. Kiedy miał dziesięć lat zmarła jego kochająca matka, a w dwa lata później także ojciec. Stosunki w jego bardzo bogatej rodzinie nie układały się dobrze. Jego dziadek rządził wszystkimi jak tyran, podczas gdy starsi bracia musieli ciężko pracować. Kobiety nie miały prawa do własnego zdania. Wiele młodych dziewcząt zostało zmuszonych do małżeństwa z ludźmi których nie kochały.

Ba Jin obserwował to wszystko i coraz bardziej nienawidził feudalny styl życia i patriarchalny despotyzm swoich przodków. W 1920 roku po śmierci dziadka tyrana, zaczął uczęszczać do szkoły języków obcych gdzie uczył się przez ponad 2 lata.

Wieczorami czytał postępowe, zagraniczne czasopisma i książki. Lektura ta formowała jego ideały w duchu czynienia dobra dla świata. Zaczął także pisać własne artykuły, które zostały opublikowane w czasopiśmie wydawanym przez grupę przodujących młodych ludzi. To był początek jego wspaniałej kariery pisarskiej. W tym czasie Ba Jin opuścił swoją rodzinę, w której czuł się jak w więzieniu. Przeniósł się do Shang haj,

gdzie kontynuował pracę pisarską oraz przetłumaczył na język chiński książkę Kropotkina „Zdobycie chleba”. Następnie w 1927 roku popłynął do Francji, gdzie przyjaciele pomogli mu znaleźć mieszkanie w pensjonacie w Paryżu. Tam właśnie rozpoczął pisanie swej pierwszej powieści Zagłada”. Część pomysłów zaczerpnął z historii dwóch włoskich anarchistów Sacco i Vanzettiego. Sprawa ich uwięzienia na 6 lata następnie skazania na śmierć zwróciła uwagę i wywołała oburzenie całego świata.

Ba Jin napisał list do Vanzettiego, a później przetłumaczył na język chiński jego autobiografię „życie proletariusza”.

W grudniu 1928 roku Ba Jin powrócił do Chin i gdy przybył do Szanghaju stwierdził, że jego pierwsza powieść została już opublikowana w odcinkach. Od tej chwili był już pewien, że znalazł drogę swego życia i przystąpił do energicznej pracy. W 1933 roku ukończył pisanie długiej powieści „Dojrzewanie”. Ta historia z życia górników należała do jego ulubionych. Miał nadzieję, że będzie ona wezwaniem do walki o sprawiedliwość i zjednoczy robotników do buntu przeciwko wyzyskiwaczom. W tej książce autor uznaje nawet prawo do walki z bronią w rękę. Wkrótce po opublikowaniu władze zakazały rozpowszechniania „Dojrzewania”. Została jednak wydana ponownie w dwa lata później a nazwisko autora zostało ukryte pod pseudonimem. Jeszcze wcześniej bo w 1930 roku Ba Jin ukończył pisanie trylogii zatytułowanej „Miłość”. Jej trzy części noszące tytuły „Mgła”, „Deszcz” i „Przejaśnienie”, opowiadają historię życia i miłości grupy młodych ludzi. To także ulubionych prac autora, który twierdzi że napisał ją dla samego siebie. W roli głównych postaci w tej książce zostali opisani jego przyjaciele. Część trzecia wyraża także jasno jego ideały i przedstawia jego nadzieje dotyczące przyszłości Chin.

Z kolei do ulubionych opowiadań Ba Jina należą „Ogrody spokoju” i „Mroźna noc”. To ostatnie jest ostrym, realistycznym portretem grupy intelektualistów osadzonym w realiach społeczeństwa chińskiego przed rewolucją. Jej

głównym, wątkiem jest-tragiczna historia urzędniczej rodziny pod koniec wojny z Japonią.

Bohater książki i jego żona wierzą, że drogą do uratowania narodu jest oświata. Dla tego celu rezygnują z własnych aspiracji naukowych, ale ich losy nie układają się pomyślnie. Mąż jest zmuszony przyjąć pracę korektora w drukarni, a jego atrakcyjna żona za cenę flirtu z obcym mężczyzną otrzymuje lepiej płatne stanowisko w banku. Wynikające z tej sytuacji konsekwencje doprowadzają w końcu do rozbicia rodziny. W 1940 roku Ba Jin wydaje swoją kolejną trylogię zatytułowaną „Potok”. Trzy kolejne części noszą tytuły „Rodzina”, „Wiosna” i „Jesień”. Część pierwsza jest jedną z najbardziej znaczących jego książek. Opowiedziana tam historia ma miejsce w Chengdu w północno -zachodnich Chinach. Do najbardziej wpływowych w tym mieście rodzin należy rodzina bogacza imieniem Gao.

Patriarcha rodu silną ręką sprawuje pełnię władzy nad rodziną, w której pod wspólnym dachem zamieszkują cztery pokolenia. Jest także przekonany, że jego czterej synowie będą kontynuować rodzinną tradycję i pomnażać bogactwo. Ale synowie nienawidzą hipokryzji starego ojca i prowadzą próżniacze życie. Starają się stworzyć wrażenie, że w rodzinie panuje harmonia, ale w gruncie rzeczy są wciąż skłóceni i nienawidzą się nawzajem. Stary Gao ma także trzech wnuków, dzieci swojego najstarszego syna.

Choć wszyscy trzej młodzi ludzie są pod wpływem popularnych w tym czasie idei demokratycznych, to jednak mają całkowicie różne charaktery. Najstarszy z nich Ju Xin jest ulubieńcem Starego Gao. Zawsze też niucha polecenia dziadka i ojca. Ju Xin kocha swoją kuzynkę imieniem Mei, ale dziadek ma inne plany i zawiera ożenić go z kobietą zupełnie mu obcą. Młody człowiek jest przekonany, że on i Mei są ofiarami małżeństwa z wyrachowania. Jednak wyraża zgodę, kiedy Stary Gao żąda, aby przekonał młodszych braci do zaakceptowania takiej samej sytuacji.

Zona Ju Xina imieniem Ruiju jest delikatną młodą dziewczyną o dziecinny jeszcze sercu. Mimo, że sama znajduje się w trudnej sytuacji czyni wszystko co możliwe, aby mąż był szczęśliwy. Ju Xin zaczyna kochać ją coraz bardziej. Jednak atmosfera domu jest wciąż zatrutowana plotkami i nienawiścią licznych krewnych z jego rodziny. Wkrótce potem Stary Gao umiera a Ruiju spodziewa się dziecka. Istnieje jednak feudalny przesąd, który mówi, że dusza mężczyzny nie będzie mogła iść do nieba, jeśli kobieta urodzi dziecko pod jego dachem. W imię zachowania zgody w rodzinie Ju Xin godzi się z tą złą tradycją i jego biedna żona musi rodzić dziecko w starym, brudnym i zimnym domu. Ponieważ trwa ostra zima a poród jest bardzo ciężki Ruiju umiera. Najmłodszy wnuk imieniem Ju Hui jako pierwszy postanawia przeciwstawić się rodzinie Starego Gao. Czyta postępowe książki i pisze artykuły do gazety, która krytykuje korupcję systemu feudalnego. Zakochuje się także w ładnej i mądrej sprzątaczkę imieniem Mingfeng. Młoda dziewczyna stara się jednak zwalczyć swoje uczucie do chłopca, ponieważ jest świadoma dzielącego ich statusu społecznego i wie, że ich małżeństwo jest niemożliwe. Stary Gao dowiedziawszy się o miłości młodych, postanawia usunąć dziewczynę z rodziny i podarować ją innemu mężczyźnie jako kochankę. Ona jednak nie godzi się na taki los i popełnia samobójstwo topiąc się w rzece. Tragiczna śmierć Mingfeng powoduje, że Ju Hui w całej pełni dostrzega okrucieństwo swojej rodziny i w końcu zrywa z nią wszelkie kontakty.

Ba Jin stwierdził, że sam dorastał w podobnej rodzinie i przez długi czas nosił się z myślą opisanie swoich przeryć. Od chwili pierwszego wydania w 1933 roku, książka „Rodzina” rozeszła się w Chinach w wielu milionach egzemplarzy. Na jej podstawie przygotowano sztukę teatralną i nakręcono film. Dokonano także tłumaczeń na wiele języków obcych. Ba Jin odniósł światowy sukces.

Autorstwo: Joe Black

Źródło: pl.AnarchistLibraries.net